

בפרשתנו מודיע הקב"ה למשה לפני מותו שעם ישראל עתידים לחטוא ויענשו ברעות רבות וצרות ששיאן בפסוק (פרק לא פסוק יח): "וְאֶנְכִי הַסְתֵּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בְיָוִם הַהוּא עַל כָּל-הַרְעָה אֲשֶׁר עָשָׂה".

הגמ' במסכת חולין (דף קלט ע"ב) דורשת: "אסתר מן התורה מניין? ואנכי הסתר אסתיר". הגר"א מסביר שהגמרא שואלת דווקא היכן נרמז נס זה כי לעומת נס חנוכה שהתרחש בארץ ישראל כשהמקדש קיים, נס פורים התרחש בגלות ולכן שאלה מניין שאפילו בזמן הסתר פנים כאשר עם ישראל בגלות-הקב"ה עושה לנו נס גדול כזה?

הגר"א באר זאת על פי משל: למלך היה בן יחיד ואהוב. פעם חטא הבן כלפיו גזר עליו לגלות ליער. כיון שהיער מסוכן הפקיד המלך פלוגת שומרים שיגנו עליו מכל סכנה אפשרית מבלי שהבן ידע על כך. הבן שחש בסכנות חשב שאביו אינו רוצה בו יותר. כשניצב למולו דב גדול הרגו אחד השומרים והסתלק חיש מהרה לתוך היער. וכך ניצל גם מאריה ששעט לעברו וחץ פילח את ליבו וכשהתנפלו עליו שודדים הניסום חיילי המלך. בן המלך שהבין כי אביו דאג לשומרו הסיק שאביו אוהב ורוצה בו והתחנן לחזור אל המלך, ביקש את סליחתו, ושב לארמון אל חיק אביו. כך גם עם ישראל בגלות טרוד בצרות רבות, חש את חרון אף ה' ומרגיש כביכול שה' נטש את עמו. אך כאשר רואים שגם במצב זה הקב"ה שולח להם את שליחיו להצילם מבינים שאכן עדיין הם אהובים והקב"ה רוצה בהם ושבים בתשובה שלמה. מתוך אהבת הנס שזכו לו חזרו וקבלו עליהם את התורה מרצון.

כתוב בתיקוני הזוהר(כ"א) שיום הכיפורים הוא כפורים.

ניתן להבין על פי הנ"ל שכמו בפורים למרות ההסתר והריחוק ה' רצה בנו ומתוך כך עם ישראל התעוררו וקבלו מלכותו ותורתו מחדש כך גם ביום כיפור הקב"ה ממציא עצמו אלינו למרות חטאינו ומחכה לנו כאב אוהב הממתין לבניו כפי שכתוב "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" (ישעיהו נ"ה ו'). גם אם חטאנו עדיין אנו בניו למקום והוא מחכה ורוצה שנשוב אליו. החטאים יוצרים ריחוק והסתר אך התשובה מאפשרת להתנקות מטומאת החטא ולשוב ולהתקרב לאבינו שבשמים. מתוך כך נוכל לקיים מצוות בשמחה ודבקות בה'.

וכך כותב ה"שפת אמת" (שבת תשובה שנה תרלט) בהפטרה – "כל תשא עוון וקח טוב. יש לפרש מה שנעשה מכאן ולהבא. שצריך האדם לבקש שיתקבל לפני הבורא יתברך בתשובה. כדי שיוכל לעבוד לפניו בטהרה. וכמו שכתוב "עמך הסליחה למען תוורא". התשובה המביאה את הסליחה מאפשרת להסיר את המסכים ולעבוד את ה' מחדש

הרמב"ם (הלכות תשובה פרק ז הלכה ו) מבאר את מעלת התשובה: "גדולה תשובה שמקרבת את האדם לשכינה שנאמר שובה ישראל עד ה' אלהיך, ונאמר ולא שבתם עדי נאם ה', ונאמר אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב, כלומר אם תחזור בתשובה בי תדבק, התשובה מקרבת את הרחוקים, אמש היה זה שנאו לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד".

הרב קוק בהתייחסו לתשובה שצריכה להיות בדורנו כתב: "כי דורנו לא יוכל לשוב מיראה, אבל מאוד מוכשר הוא לשוב מאהבה שיראת הרוממות תתחבר עמה... דור בעל רוח גדול חפץ, ומוכרח לחפוץ בכל מקום שהוא פונה לשמוע דברים גדולים. הדברים הנמוכים והפשוטים לבדם אע"פ שהם מלאי אמת וצדק, לא יספקו לו, לא ימצא בהם מנוח. אי אפשר להעמידו על דרך החיים הנכונה, כי אם במה שנדבר עמו בדברים היותר מורגלים ומובנים לו. כדי שימצא את הזיו והנועם האדיר והעליון שהוא מבקש".

קריאתו של הרב לדורנו, לעלות מתשובה מיראה לתשובה מאהבה, כי כל דור יש לדבר בשפתו כפי שכבר נאמר "ומל ה' את לבבך את לבב זרעך" - לבבך ולבב זרעך - כל דור בשפתו שלו, שפת האבות אינה כשפת הבנים.

נזכה בע"ה לשוב בתשובה מאהבה כדורנו הנפלא, ומתוך הבנת גודל המתנה שזיכנו הקב"ה לשוב אל ה' קוראים לנו ליישם ולקיים את מסר השופר "שפרו מעשיכם" חדשו מעשיכם (ויקרא רבה (וילנא) פרשת אמור פרשה כט סימן ו). קריאה זו תביא אותנו להתחדשות ולתקווה לשנה חדשה ומבורכת.

שבת תשובה שלום
גמר חתימה טובה לכם ולכל בני ביתכם, שוש